

ข่าวสาร ด้านยาและผลิตภัณฑ์สุขภาพ

Now
ข่าวจริง กับความจริง

ปีที่ ๗ ฉบับที่ ๒๒๒ ประจำเดือน พฤศจิกายน พ.ศ. ๒๕๖๑

อาการไม่พึงประสงค์จากการใช้เครื่องสำอาง

การเกิดอาการไม่พึงประสงค์จากการใช้เครื่องสำอาง อาการเหล่านี้มักเกิดขึ้นกับผิวที่สัมผัสกับเครื่องสำอาง เรียกว่า ผิวหนังอักเสบจากการสัมผัส (contact dermatitis) ซึ่งแบ่งออกเป็น 2 กลุ่มตามลักษณะการเกิดปฏิกิริยาที่เกิดขึ้น ได้แก่

1. ผิวหนังอักเสบจากการสัมผัสซึ่งเกิดจากการระคายเคือง (Irritant Contact Dermatitis)

- พบได้ทั่วไปและอาจเกิดขึ้นได้กับทุกคนที่สัมผัสกับสารที่ก่อให้เกิดการระคายเคือง ขึ้นกับชนิดและความเข้มข้นของสาร
- อาการที่แสดงได้แก่ ผิวหนังมีอาการผิวหนังแดง แสบร้อน ไหม้ ผื่นคัน ผิวหนังลอก
- เกิดที่ผิวหนังบริเวณที่สัมผัสกับสารก่อระคายเคือง ผิวหนังบริเวณที่บอบบาง เช่น เปลือกตา ผิวแห้งแตก จะมีโอกาสเกิดการอักเสบได้ง่าย
- ระยะเวลาการเกิดระคายเคืองแตกต่างกันหลากหลาย ถ้าสัมผัสกับสารก่อระคายเคืองชนิดรุนแรง มีความเข้มข้นสูง เช่น น้ำหอม ระยะเวลาที่แสดงอาการอาจเป็นนาทีถึงชั่วโมง แต่ถ้าเป็นสารก่อการระคายเคืองชนิดที่ไม่รุนแรง เช่น สบู่ อาจแสดงอาการภายหลังสัมผัสเป็นวันหรือเป็นสัปดาห์

2. ผิวหนังอักเสบจากการสัมผัสซึ่งเกิดจากการแพ้ (Allergic Contact Dermatitis)

- พบในเฉพาะบางคนที่แพ้สารบางอย่างในผลิตภัณฑ์ ซึ่งกระตุ้นให้เกิดปฏิกิริยาภูมิแพ้ของร่างกายต่อสารที่สัมผัส
- สารในเครื่องสำอางที่มักก่อภูมิแพ้ส่วนใหญ่ได้แก่ น้ำหอม สารกันเสีย น้ำยาย้อมผม (p-Phenylenediamine)
- อาการที่แสดงได้แก่ ผิวหนังบวมแดง คัน บริเวณที่พบการแพ้บ่อยได้แก่ ใบหน้า ริมฝีปาก ตา หู และคอ
- โดยทั่วไปมักเกิดขึ้นบริเวณที่สัมผัสกับสารนั้น หรือบางครั้งอาจลามไปนอกบริเวณที่สัมผัสได้
- การแสดงอาการอาจใช้เวลาตั้งแต่ 7-10 วัน หรือบางคนอาจแสดงอาการได้ล่าช้าเป็นเดือนหรือเป็นปีหลังการสัมผัสสาร

ถ้าพบอาการไม่พึงประสงค์จากการใช้เครื่องสำอางให้หยุดใช้ทันที และหากมีอาการรุนแรงควรปรึกษาแพทย์

เอกสารอ้างอิง :

- Contact Dermatitis. [ออนไลน์]. เข้าถึงได้จาก: http://www.simahidolac.th/th/division/ophs/admin/knowledges_files/84_34_1.doc (วันที่สืบค้นข้อมูล 18 ตุลาคม 2561).
- ศุจินันต์ วิเชียร. เครื่องสำอางที่ใช้ในชีวิตประจำวันรอบรู้เรื่องยาและผลิตภัณฑ์สุขภาพ. พิมพ์ครั้งที่ 1. กรุงเทพฯ: สันติศิริพิมพ์; 2550. 226-227.

ผู้จัดทำบทความ : ญญธมลวรรณ ผลประเสริฐ E-mail : vck_rx@hotmail.com

กองเภสัชกรรม สำนักงานอัยย กรุงเทพมหานคร ๒๒๐.๖ ช.เขตห้วยขวางท่าทราย แขวงทุ่งสองห้อง เขตหลักสี่ กรุงเทพฯ ๑๐๒๑๐
โทร. ๐ ๒๕๔๐ ๘๗๘๒ ต่อ ๓๐๓, โทรสาร ๐ ๒๕๔๐ ๖๘๘๐

ข่าวสาร ด้านยาและผลิตภัณฑ์สุขภาพ

ปีที่ ๗ ฉบับที่ ๒๒๓ ประจำเดือน พฤศจิกายน พ.ศ. ๒๕๖๑

ความเชื่อผิดๆ เกี่ยวกับยาล้างไต

ความเชื่อ : ยาล้างไต ช่วยขับสารพิษหรือสิ่งสกปรกในไตและทางเดินปัสสาวะ

ความจริง : ในทางการแพทย์ ยาล้างไตหรือน้ำยาล้างไต คือน้ำยาที่ใช้ฟอกไตสำหรับผู้ป่วยภาวะไตวายเฉียบพลันหรือไตวายเรื้อรัง ไม่ช่วยขับสารพิษ

ความเชื่อ : ทานยาล้างไตแล้วปัสสาวะเปลี่ยนสี คือการขับสารพิษในไต

ความจริง : ยาหลายชนิดทำให้ปัสสาวะเปลี่ยนสี ไม่ใช่การล้างไตหรือขับสารพิษออกจากร่างกาย เช่น

- ยารักษาวัณโรค (Rifampicin) ทำให้ปัสสาวะเป็นสีแดง,
- ยาแก้ปวด (Phenazopyridine) ทำให้ปัสสาวะเป็นสีชมพู,
- ยารักษาโรคทางเดินปัสสาวะที่มีสารเมทิลีนบลู (Methyleneblue) ทำให้ปัสสาวะเป็นสีน้ำเงิน เป็นต้น

หมายเหตุ : ปัจจุบันกระทรวงสาธารณสุขเพิกถอนทะเบียนตำรับยาที่มีสารเมทิลีนบลู เพื่อป้องกันการนำไปใช้ในทางที่ผิด โดยแอบอ้างเป็นยาล้างไต

ความเชื่อ : เมื่อมีอาการปวดบริเวณเอวด้านหลัง ปัสสาวะไม่ออก ปัสสาวะแสบขัด ให้ทานยาล้างไต

ความจริง : อาการข้างต้นอาจเกิดจากกล้ามเนื้ออักเสบ นิ้วในทางเดินปัสสาวะ ต่อมลูกหมากโต หรือติดเชื้อในทางเดินปัสสาวะ การทานยาที่ทำให้ปัสสาวะเปลี่ยนสี ไม่ช่วยรักษาอาการดังกล่าว ควรพบแพทย์เพื่อวินิจฉัย และรักษาให้ตรงกับโรค

เอกสารอ้างอิง

๑. สุรศักดิ์ วิชัยโย. ยาล้างไต กับความเข้าใจผิดๆ. แหล่งที่มา <https://www.pharmacy.mahidol.ac.th/th/knowledge/article/๑๙๒/ยาล้างไต-กับความเข้าใจผิดๆ/> สืบค้นเมื่อ ๑๗ ตุลาคม ๒๕๖๑.

๒. คำสั่งกระทรวงสาธารณสุข เพิกถอน ๑๓ ตำรับยา เหตุไม่มีสรรพคุณตามที่ขึ้นทะเบียนไว้ มีอาการข้างเคียงรุนแรง. แหล่งที่มา <https://www.hfocus.org/content/๒๐๑๘/๐๓/๑๕๕๔๗> สืบค้นเมื่อ ๑๗ ตุลาคม ๒๕๖๑.

ผู้จัดทำบทความ : ญญ.อรุณี พานะกิจ E-mail : vck_rx@hotmail.com

กองเภสัชกรรม สำนักอนามัย กรุงเทพมหานคร ๓๒๐ ม.๖ ซ.เคหะชุมชนท่าทราย แขวงทุ่งสองห้อง เขตหลักสี่ กรุงเทพฯ ๑๐๒๑๐
โทร. ๐ ๒๕๕๐ ๘๗๘๒ ต่อ ๓๐๓, โทรสาร ๐ ๒๕๕๐ ๖๔๓๑

